नेपाल राजपत्र

भाग १

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड २५] काठमाडौं, असार २ गते २०३२ साल [अतिरिक्ताङ्क १४

राष्ट्रिय पञ्चायत सचिवालयको

सूचना

श्री ५ महाराजाधिराजबाट राष्ट्रिय पञ्चाययको छब्बीसौं अधिवेशनलाई २०३२ साल आषाढ २ गते रोज २ का दिन बक्सेको सम्बोधन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ।

शाही–सम्बोधन

स्वस्तिश्री गिरिराजचक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विरुदावली विराजमान मानोन्नत महेन्द्रमाला परम् नेपालप्रतापभास्कर ओजस्विराजन्य परम् गौरवमय तेजस्वी त्रिभुवनप्रजातन्त्रश्रीपद परम् उज्ज्वल कीर्तिमय नेपालश्रीपद परम प्रोज्ज्वल नेपालतारा परम पवित्र ॐरामपट्ट परम ज्योतिर्मय सुविख्यात त्रिशक्तिपट्ट परम सुप्रसिद्ध प्रवल गोरखादक्षिणबाहु परमाधिपति अतिरथी परम सेनाधिपति श्री श्री श्री श्री श्रीमन्महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाह देव देवानाम् सदा समरविजयिनाम् ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

राष्ट्रिय पञ्चायतका अध्यक्ष तथा सदस्यहरू,

विश्वको धेरैजसो भागमा देखा परेको जटिल आर्थिक समस्याको प्रवाहमा हाम्रो जस्तो सानो मुलुकले विकासको कठिन चुनौतीलाई सामना गर्न हामी तमाम नेपालीहरू अझ बढी एकजुट र परिश्रमशील भै अघि बढ्नु परेको छ। यस पृष्ठभूमिमा, राष्ट्रिय पञ्चायतको यो २६ सौं अधिवेशनले आफ्नै विशेष महत्व राख्दछ। हामीलाई आशा छ, विकासको यस चुनौतीपूर्ण घडीमा राष्ट्रिय आकाँक्षालाई तपाइँहरू सबैको सहयोगले मूर्तरूप दिन मेरो सरकार कटिबद्ध रहनेछ।

तपाइँहरू सबैलाई थाहै छ, ईश्वरका अनुकम्पाले २०३१ साल फागुन १२ गते नेपालको ऐतिहासिक परम्परा अनुसार राष्ट्रिय सार्वभौमसत्ता र राष्ट्रिय एकताको प्रतीक स्वरूप हाम्रो शुभराज्याभिषेक सुसम्पन्न भयो। यस समारोहमा विभिन्न मित्र राष्ट्रहरूबाट हाम्रो मैत्रीपूर्ण निमन्त्रणा स्वीकार गरी नेपाल आई नेपालप्रति आ–आफ्ना प्रतिनिधिमण्डलद्वारा जुन हार्दिक मित्रता दर्शाई भागलिए, त्यसमा हामीलाई विशेष हर्ष लागेको छ। यस राष्ट्रिय समारोहमा देशभरका हाम्रा प्यारा प्रजाहरूले जुन खुशियाली र सद्भावना प्रदर्शन गरे, यसले हामीलाई अत्यन्त आभारी तुल्याएको मात्र होइन, यसबाट नेपाल अधिराज्यमा हामी र हाम्रा प्यारा प्रजाको बीच रहिआएको सुखद, आत्मीय तथा पवित्र सम्बन्धलाई सबैको सामू स्पष्ट रूपले राखिदिएको छ। यसबाट अन्तर्राष्ट्रिय जगत्मा पनि नेपाल र नेपालीको प्रतिष्ठामा निश्चय नै अभिवृद्धि हुन गएको छ। यसलाई सफल तुल्याउनमा तमाम पञ्च र वर्गीय संगठन लगायत देशवासीहरूबाट समेत महत्वपूर्ण योगदान भएकोमा फेरि एकपटक हामीबाट धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छौं।

मुलुकको राजनैतिक स्थिरतालाई अक्षुण्णरूपले कायम राखी देशको आर्थिक सामाजिक तथा साँस्कृतिक जीवनलाई बढी सुविधायुक्त तुल्याउन विकासको गतिलाई तीव्र पार्दै लैजानु पर्ने तथ्य स्वतः स्पष्ट छ। दलविहीन प्रजातान्त्रिक पञ्चायत व्यवस्थाले राष्ट्रको आवश्यकता र देशवासीहरूको आकाँक्षालाई परिपूर्ति गर्दै आएको छ। यसै व्यवस्थाको माध्यमबाट नै सामाजिक न्याय र समन्वयको आधारमा गतिशील तथा शोषणरहित नेपाली समाजको सिर्जना गर्ने लक्ष्यमा समस्त देशवासीहरू आश्वस्त छन् भन्ने कुरामा हामीलाई पूर्ण विश्वास छ। त्यसकारण, पञ्चायत व्यवस्थाका मौलिक विशेषताहरू र गतिशीलतालाई कायमै राखी जन–आकाँक्षा अनुरूप पञ्चहरूलाई बढी सक्रिय तुल्याई व्यवस्था सञ्चालन गर्न के कस्ता सुधारहरू गर्नु समयानुकूल होला भन्ने विषयमा सिफारिश तयार पार्न हामीले संविधान सुधार आयोग गठन गरेका हौं। यसबाट राष्ट्रिय हित र एकतालाई ध्यानमा राखी समयानुकूल सुधार हुन जानेछ र द्रुतगतिले राजनैतिक, आर्थिक र सामाजिक विकासको

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

लक्ष्यतर्फ मुलुकलाई अग्रसर गराउन अझ वढी सहायता मिल्नेछ भन्ने हामीले आशा राखेका छौं ।

देशको आर्थिक विकासको क्रममा वढीसे वढी जनतालाई संलग्न गराई देशवासीहरूका मूलभूत आवश्यकताहरूको यथासम्भव छिटो परिपूर्ति गर्दै लैजाने उद्देश्यले मेरो सरकारले आगामी आर्थिक वर्षदेखि पाँचौं योजना कार्यान्वयन गर्नेछ । यस योजनामा क्षेत्रीय सन्तुलनको आधारमा विशेषतः जन–उपयोगी उत्पादनमा वृद्धि, श्रमशक्ति र स्थानीय स्रोतको अधिकतम परिचालन गर्नुको साथै वहुसंख्यक नेपालीको आर्थिक आधारको रूपमा रहेको कृषिक्षेत्रलाई सवभन्दा ठूलो प्राथमिकता दिइनेछ ।

मेरो सरकारले देशको विभिन्न भौगोलिक क्षेत्रका उत्पादन विशेषतालाई दृष्टिगत गरी कृषिविकास योजनाहरूको कार्यान्वयनमा जोड दिनेछ । विभिन्न जलस्रोतहरूको उपयोग गरी सिचाइ व्यवस्थाको विस्तार गर्ने योजनाहरूको निर्माण गर्न र कृषिक्षेत्रमा उत्पादन वृद्धि गर्ने उन्नत प्रविधिहरू तथा साधन एवं सुविधाहरू कृषकलाई सुलभ गराउन मेरो सरकार क्रियाशील रहनेछ । यसै सन्दर्भमा आगामी वर्षलाई कृषिवर्ष घोषित गरिएको छ । यो कृषिवर्षको विशेष कार्यक्रमलाई पञ्चायतका सबै इकाइका साथै समस्त कृषकवर्गले अभियानको रूपमा सञ्चालन गरी कृषिविकासको गतिलाई यथासम्भव तीव्रतर गर्ने कार्यमा योगदान गर्नेछन् भन्ने हामीले विश्वास गरेकाछौं । धान–चामल जस्तो महत्वपूर्ण खाद्य वस्तुको निकासी व्यापारलाई राष्ट्रिय हितलाई ध्यानमा राखी संस्थागत रूपमा सञ्चालन गर्दै जाने व्यवस्थालाई वढी सक्षम गराइनेछ । दैवी प्रकोपवाट पीडित तथा असहाय सुकुमवासी परिवारलाई सुनियोजित रूपमा पुनर्वास गराउने कार्यक्रमको प्रगतिमा तीव्रता ल्याइनेछ ।

मुलुकमा विद्यमान रहेका आर्थिक समस्याहरू– खासगरी मूल्यवृद्धिको समस्याप्रति मेरो सरकार सचेत रहेको छ । विशेषगरी महंगीबाट बढी असर पर्ने निम्न तथा स्थिर आय भएका व्यक्तिहरूलाई वढी सुविधा उपलब्ध गराउने कार्यमा मेरो सरकारले अझ वढी जोड दिनेछ । महंगी नियन्त्रणको काम ज्यादै कठिन भएकोले यस काममा मेरो सरकारलाई सबै क्षेत्रवाट आवश्यकीय सहयोग प्राप्त हुनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागवाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

मेरो सरकारले वनसंरक्षण, संवर्द्धन तथा सदुपयोगतर्फ सक्रियतासाथ कार्य परिचालन गर्ने व्यवस्थाको साथै बढी मात्रामा वृक्षारोपण गर्ने र वन्य जन्तु संरक्षणतर्फ अरू प्रभावकारी रूपबाट व्यवस्था गर्ने प्रक्रिया जारी राख्नेछ । भू तथा जलसंरक्षणतर्फ जलाधार क्षेत्रहरूको प्राथमिकताको आधारमा कार्य विस्तार गर्नेछ । जडीबुटीको विकास गर्ने मिलसिलामा अनुसन्धानको साथै उत्पादन बढाउनेतर्फ मेरो सरकार सक्रिय रहनेछ ।

भूमिसुधार कार्यक्रमलाई बढी प्रभावकारी बनाउन भूमिप्रशासन लागू भएका जिल्लाहरूमा मोहीहरूको हकको सुरक्षा गर्न विशेष कदम उठाइनेछ। सहकारी संस्थाहरूबाट किसानहरूलाई प्रत्यक्ष लाभ पुऱ्याउने उद्देश्यले आगामी आर्थिक वर्षमा किसानहरूको उत्पादन खरीद–विक्री गर्ने काममा पनि त्यस्ता संस्थाहरूलाई क्रमशः संचालन गरिनेछ। कित्ता नापीलाई बढी वैज्ञानिक बनाउनेतर्फ मेरो सरकारले जोड दिएको छ र आगामी वर्षमा पनि कित्ता नापीमा पहाडी क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

देशको औद्योगिक विकासमा गतिशीलता ल्याउन मेरो सरकारले औद्योगिक सवा केन्द्रको स्थापना गरिसकेको छ। औद्योगिक उत्पादनको वृद्धिका साथै उत्पादित वस्तुहरूको गुणको स्तर कायम गर्नु पनि आवश्यक भएकोले मेरो सरकारले राष्ट्रिय स्तरमा गुणस्तर निर्धारण संस्थान स्थापना गर्नेछ। घरेलु–ग्रामीण उद्योगतर्फ हाल उपलब्ध गराइएको सुविधामा विस्तार गरी ऋण तथा अन्य सुविधाहरू सम्बन्धित क्षेत्रमै उपलब्ध गराउने व्यवस्था मेरो सरकारले गर्नेछ। अन्तर्राष्ट्रिय जगत्मा नेपालबारे विभिन्न माध्यमद्वारा अझ बढी प्रचार गरी पर्यटकहरूलाई नेपाल भ्रमणमा आउन बढी आकर्षित तुल्याउन मेरो सरकार प्रयत्नशील रहनेछ । साथै नेपाल आउने पर्यटकहरूको बसाइलाई सुखमय र सन्तोषप्रद तुल्याउन पर्यटन गुरू–योजनामा व्यवस्था गरिएका सुविधाहरू जुटाउँदै जाने कार्यमा पनि मेरो सरकार अझ बढी दत्तचित्त रहनेछ। आगामी आर्थिक वर्षमा देशविकासको लागि बढ्दो निर्माण सामग्रीहरूको माग र दैनिक उपभोग्य वस्तुहरूको आवश्यकतालाई ध्यानमा राखी यी मालसामानहरूको आपूर्तितर्फ मेरो सरकारले विशेष जोड दिनेछ। देशको आन्तरिक व्यापारलाई सुव्यवस्थित गर्न मेरो सरकारले आगामी आर्थिक वर्षमा आन्तरिक व्यापारसम्बन्धी एक ठोस नीति

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

निर्धारण गर्नेछ । निकासी व्यापारमा महत्वपूर्ण भूमिका राख्ने जूट खेती र निकासी व्यापारलाई अभिवृद्धि गर्नेतर्फ मेरो सरकार बढी प्रयत्नशील रहनेछ ।

मेरो सरकारले विगत वर्षहरूमा झैं यातायात विकासका कार्यक्रमहरू सक्रियताका साथ सञ्चालन गर्नेछ । उत्तर–दक्षिण सडकहरू निर्माण गर्ने सिलसिलामा महेन्द्र राजमार्ग–सुर्खेत सडकमा निर्माणकार्य चालू गरिनेछ । चारै विकासकेन्द्रलाई जोड्ने सडकहरूमध्ये पोखरा–सुर्खेत खण्डको निर्माण कार्यको लागि आगामी पञ्च वर्षीय योजना अवधिमा खण्ड खण्ड गरी जम्मा तीन खण्डमा क्रमिक रूपमा निर्माणकार्य शुरू गरिनेछ । काठमाडौं-धनकुटा खण्डको प्रारम्भिक कार्यवाही भै विस्तृत सर्वेक्षण गर्ने कार्यमा तीव्रता ल्याइनेछ । काठमाडौं उपत्यकामा यातायातको अरू सुविधा उपलब्ध गराउन छिटै काठमाडौं र भक्तपुरका बीच ट्रली बस सेवा चालू हुने भएको छ र चक्रपथ निर्माणको काम पनि तीव्रताको साथ भइरहेको छ । काठमाडौं उपत्यकामा व्यवस्थित रूपले शहरको विकास गर्ने सिलसिलामा आवश्यक भू–उपयोग नक्सा लगायत अन्य प्राविधिक योजनाको तर्जुमा पूरा भैसकेको छ र सो योजना लागू गराउने कार्यमा मेरो सरकारले तीव्रता ल्याउनेछ । अन्तर्राष्ट्रिय ख्यातिप्राप्त स्थल लुम्बिनी विकासको निम्ति गुरू–योजना अनुरूप सक्रियताका साथ काम गरिनेछ । रेल्वे सेवाको विस्तारको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गर्नुको साथै दुर्गम क्षेत्रमा झोलुङ्गे पुल निर्माण गर्दै लैजाने ठा रोप्वे निर्माणको लागि सर्वेक्षण चालू राख्ने मेरो सरकारको नीति रहनेछ । हवाई यातायातको विकासतर्फ मेरो सरकारले आन्तरिक सेवाको सुदृढीकरणको साथै अन्तर्राष्ट्रिय उडानको विस्तार गर्नेछ । साथै शाही नेपाल वायु सेवा निगमलाई पहिलेको भन्दा बढी सक्रिय र प्रभावकारी बनाउन पनि आवश्यक कदमहरू अपनाउनेछ ।

सञ्चार विकासतर्फ विभिन्न आयोजनाहरू सम्पन्न भई यस क्षेत्रमा आधारशिला तैयार हुँदै आएको छ । यस क्षेत्रलाई अझ बढी विकासमूलक, आत्मनिर्भर र सक्षम तुल्याउन मेरो सरकारले आगामी वर्षदेखि विभिन्न कार्यक्रमहरू शुरू गर्नेछ ।

अधिराज्यका चारै विकासक्षेत्रको विद्युत् शक्तिको बढ्दो माँगलाई ध्यानमा राखी मेरो सरकारले यी क्षेत्रहरूमा उपयुक्त किसिमका विद्युत् उत्पादन

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

सम्बन्धी आयोजनाहरू तर्जुमा गर्ने व्यवस्था मिलाउनेछ। यसै सिलसिलामा सुदूर पश्चिमाञ्चल विकासक्षेत्रको सदरमुकाम सुर्खेतमा प्रारम्भ गरिएको सानो जल विद्युत योजनाको निर्माणकार्य चालू रहनेछ। खानेपानीतर्फ जिल्ला सदर मुकामहरूमा जन–स्वास्थ्य र सुविधालाई ध्यानमा राखी उपयुक्त किसिमका आयोजनाहरू तर्जुमा र कार्यान्वयन गरिनेछ। काठमाडौं–ललितपुर र पोखराका खानेपानी तथा ढल निकासमा सुधार गर्ने योजना अनुसार निर्माणकार्य चाँडै प्रारम्भ गरिने भएको छ।

मेरो सरकारले आगामी शैक्षिक सत्रदेखि बाँकी २४ जिल्लाहरूमा पनि राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना लागू गर्नेछ र हालसम्म योजना लागू गर्दा देखिएका समस्याहरू मध्यावधि मूल्याङ्कनका आधारमा समाधान गर्ने प्रयास गर्नेछ।

देशमा स्वास्थ्य सेवाको क्रमिक विकास गर्ने सिलसिलामा मेरो सरकारले एक दीर्घकालीन योजना तैयार गर्दैछ। यसबाट देशको अति दुर्गम तथा पिछडिएका जिल्लासम्म पनि सामान्य उपचार सुलभ भई जनस्वास्थ्यको विकास हुने आशा गर्न सकिन्छ। ग्रामीण जनतालाई परिवार नियोजन सेवा अझ सुलभ गराउन गाउँ पञ्चायत स्तरमा समेत क्रमशः व्यापक रूपले सेवा पुऱ्याइँदै जानेछ।

मेरो सरकार प्रशासनलाई अझ बढी विकासमूलक बनाउन आवश्यक प्रशासकीय सुधारका कदमहरू चाल्न प्रयत्नशील रहनेछ। मेरो सरकारले आगामी आर्थिक वर्षदेखि कर्मचारीहरूको निवृत्तिभरण, उपदान र औषधि–उपचारको सुविधामा र अवकासप्राप्त कर्मचारीहरूले पाइआएको निवृत्तिभरणमा वृद्धि गर्नेछ। साथै राजपत्र अनङ्कित तहका प्राविधिक कर्मचारीहरूको तलव दरमा पनि सुधार गरिनेछ। मेरो सरकारले प्रशासनलाई दक्ष पार्ने सम्बन्धमा कर्मचारीको तालीम अझ बढी प्रभावकारी ढङ्गबाट सञ्चालन गर्ने प्रयास गर्नेछ। राजस्वप्रशासनलाई सुदृढीकरण गरी आन्तरिक साधन परिचालन गर्न मेरो सरकारले संगठनात्मक र कानूनी व्यवस्थामा समेत सुधार ल्याउन आवश्यक कदमहरू उठाउँदै आएको छ। यो सुधारको प्रक्रिया आगामी वर्षमा अझ वृहत् रूपले सञ्चालन गरिनेछ। खासगरी राजस्व चुहावट रोक्नेतर्फ मेरो सरकारले विशेष ध्यान दिनेछ।

आधिकारिकता सदन विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

मेरो सरकारले केन्द्रीय लेखा व्यवस्थामा सुधार गर्ने प्रयत्न गरेको छ र आगामी वर्ष यससम्वन्धी प्रशासकीय व्यवस्थालाई अझ सुदृढ गर्नेछ। मेरो सरकारले हालै जिल्ला प्रशासन योजना अधिराज्यभर लागू गरिसकेको छ। यो योजना अनुसार एकीकृत जिल्ला प्रशासनलाई सुदृढ र विकासमूलक बनाउन प्रारम्भिक कार्यको शुरूआत भैसकेको छ।

स्थानीय पञ्चायतहरूलाई विकासकार्यमा बढी संलग्न गर्न पञ्चायत क्षेत्रको कार्यनीति स्पष्ट रूपले रेखाङ्कन गरी जिल्ला तथा गाउँ पञ्चायतहरूका न्यूनतम कार्यक्रमहरूको व्यवस्था गर्ने मेरो सरकारको योजना छ। पञ्चायत कार्यकर्ताहरूको कार्यक्रमलाई बढी सुदृढ तुल्याउन प्रशिक्षण केन्द्रहरूको आवश्यक सुसंगठन गर्ने पनि मेरो सरकारको नीति रहेको छ। स्थानीय ग्रामीण जनजीवनको आयस्रोत, रोजगारी र उत्पादन वृद्धि गर्ने हेतुले आगामी वर्ष केही जिल्लाहरूमा लघु क्षेत्रीय विकासका कार्यक्रमहरू समन्वयात्मक रूपमा सञ्चालन गरिनेछ। स्थानीय गाउँ पञ्चायतहरूलाई अझ बढी सक्रिय बनाउने क्रममा आगामी आर्थिक वर्षमा पनि विशेष तालीम प्राप्त बहुमुखी विकास कार्यकर्ता—गाउँ पञ्चायत सचिवहरू क्रमिक रूपमा नियुक्ति गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। अन्तर्राष्ट्रिय नारी वर्षको सन्दर्भमा मेरो सरकारले महिलाहरूको हित तथा कल्याणसम्वन्धी कार्यहरूमा विशेष ध्यान दिनेछ।

उच्चस्तरीय कारागार सुधार समितिको सिफारिशको आधारमा अधिराज्यभरका कारागारहरूमा क्रमिक रूपमा समयानुकूल सुधार गर्दै लजाने कार्यक्रम अनुसार आगामी वर्षमा पनि यसतर्फ मेरो सरकारले अझ बढी सुधारको व्यवस्था मिलाउनेछ। मेरो सरकारले भ्रष्टाचार निवारण सम्वन्धी व्यवस्थालाई बढी अधिकारसम्पन्न र प्रभावकारी तुल्याउने अठोट गरेको छ। प्रहरी सुधार योजनाका कार्यक्रम अनुसार आगामी आर्थिक वर्षमा पनि प्रहरी सेवालाई सुदृढ एवं व्यापक बनाइनेछ। शाही सेनालाई समयानुकूल सक्षम र दक्ष बनाउँदै लैजाने मेरो सरकारको कार्यक्रम छ। कानून र न्याय व्यवस्थातर्फ समयानुकूल सुधार ल्याउन मेरो सरकारले न्याय प्रशासन र समाजसुधार सम्बन्धी मूलभूत कानूनहरूमा सुधार गर्दै जानेछ।

मेरो सरकारले असंलग्नताका नीतिमा दृढ रही विश्वका सबै देशहरूसंग खासगरी छिमेकी राष्ट्रहरूसंग शान्तिपूर्ण सह—अस्तित्व, सार्वभौमिकता तथा

समानताको सिद्धान्तको आधारमा मैत्रीपूर्ण सम्बन्ध राख्ने क्रम सक्रियताका साथ जारी राख्नेछ। नेपाललाई "शान्तिक्षेत्र" घोषित गरिएमा यस क्रममा अझ बढी सक्रियता आउनेछ भन्ने हामीले विश्वास लिएका छौं। मेरो सरकारले मित्रराष्ट्र भारतसंग रही आएको परम्परागत मैत्रीसम्बन्ध अझ दिगो र दरिलो गर्दै लैजाने काम जारी राखेको छ र यसै सन्दर्भमा गत वर्ष भारतमा हाम्रा प्रधानमन्त्री र भारतीय प्रधानमन्त्रीका बीच आपसी हितका विषयहरूमा सौहार्दपूर्ण वातावरणमा कुराकानी भएको थियो। मित्र राष्ट्र चीनबाट गत वर्ष व्यापारिक प्रतिनिधिमण्डल र आर्थिक प्रतिनिधि मण्डलको नेपालमा भ्रमण भै सो अवसरमा दुई देशका बीच भएको सम्झौताले आपसी सहयोग र समझदारीको क्षेत्र अझ विस्तार गरेको छ। हाम्रा प्रधानमन्त्रीबाट गत वर्ष भएको युगोस्लाभिया, पाकिस्तान र इरानको भ्रमण नेपाल तथा ती मित्र राष्ट्रहरूका बीचको मैत्रीपूर्ण सम्बन्धलाई सुदृढ पार्न सहायक सिद्ध भएको छ। नेपालको अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धको क्षेत्र विस्तार हुँदै गएकोले मेरो सरकारले आगामी आर्थिक वर्षमा इरानमा एक राजदूतावास स्थापना गर्ने भएको छ। असंलग्न राष्ट्रहरूको ब्यूरोको नेपाल सदस्य भएकोले सो ब्यूरोका विभिन्न बैठकहरूमा नेपालले सक्रियताका साथ भाग लिई आएको छ। साथै भूपरिवेष्ठित तथा कम विकसित राष्ट्रको हैसियतले पाउनुपर्ने अधिकारको लागि नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनहरूमा आफ्नो प्रयास जारी राखेको छ। नेपालको विकासकार्यक्रममा वैदेशिक सहयोगको योगदान र खासगरी अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूबाट बढ्दै आइरहेको सहायता उल्लेखनीय छ। हालै तेल निर्यात गर्ने राष्ट्रहरूबाट सहायता दिन दर्शाइएको सदिच्छाबाट पनि हाम्रो राष्ट्रलाई मद्दत होला भन्ने मेरो सरकार आशा राख्दछ। यसरी नेपालको विकासको लागि सहयोग गर्ने मित्र राष्ट्रहरू र अन्तर्राष्ट्रिय संस्था-संस्थाहरूप्रति मेरो सरकार कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछ।

अन्तमा, राष्ट्रिय हितलाई सर्वोपरी राखी हाम्रो जनशक्तिलाई संगठित र जागरूक बनाउन सबै नेपाली एकजुट भै राष्ट्रिय एकता र देशविकासको लागि सदैव क्रियाशील रहनेछन् र सदा झैं मेरो सरकारलाई देशविकासको काममा सबैबाट आवश्यक सहयोग मिल्ने नै छ भन्ने कामना गर्दछौं।

जय नेपाल !

आज्ञाले–
अनन्त पौडयाल
राष्ट्रिय पञ्चायतको सचिव

श्री ५ को सरकारको छापाखाना, सिंहदरबार, काठमाडौंमा मुद्रित।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।